

NÆSTEN 2 UD AF 3 DANSKERE: DER ER SKÅRET I DEN OFFENTLIGE BESKÆFTIGELSE

Catinét har for CEPOS spurgt danskerne om deres opfattelse af udviklingen i antallet af offentligt ansatte siden 2001 (året hvor VK-regeringen tiltrådte). Næsten 2 ud af 3 danskere (64 pct.) er af den opfattelse, at der er skåret i antallet af offentligt ansatte. Godt en tredjedel mener, at der er tilført flere medarbejdere til den offentlige sektor siden 2001. Danskernes opfattelse er bemærkelsesværdig, idet der siden 2001 er tilført flere medarbejdere til den offentlige sektor. Afhængig af statistik og opgørelsesmetode har der været en vækst i den offentlige beskæftigelse på mellem 6.100 og 15.600 personer fra 2001 til 2007. Opgjort i kroner og øre er det offentlige forbrug fra 2001 til 2007 vokset med 39 mia.kr. Det er godt 18 mia.kr. - eller 85 pct. - mere end den af Nyrup-regeringen planlagte vækst fra 2001 til 2007. Væksten i den offentlige sektor er sket i kommuner og amter, der leverer velfærdsservice i form af sundhed, pleje, undervisning mv.

Catinét har for CEPOS spurgt danskerne om deres opfattelse af udviklingen i antallet af offentligt ansatte siden 2001 (året hvor VK-regeringen tiltrådte). Det fremgår af tabel 1, at næsten 2 ud af 3 danskere (64 pct.), der har taget stilling til spørgsmålet, er af den opfattelse, at der er skåret ned i antallet af offentligt ansatte. Godt en tredjedel mener, at der er tilført flere medarbejdere til den offentlige sektor siden 2001.

Tabel 1. Resultat af meningsmåling

Jeg vil nu præsentere dig for 2 udsagn, der begge omhandler den offentlige sektors økonomi efter regeringsskiftet i 2001. Hvilket af de to udsagn passer bedst med din opfattelse?

Siden 2001 har den offentlige sektor samlet set måttet skære i antallet af medarbejdere for at få økonomien til at hænge sammen.	64%
Siden 2001 har den offentlige sektor haft økonomi til at ansætte flere medarbejdere.	36%

Anm.: Meningsmålingen er foretaget af Catinét på 1.002 personer over 18 år i perioden 08/03-16/3 2008. 161 personer, svarende til 16,1 pct., svarede "ved ikke" og er ikke medtaget i tabellen.

Danskernes opfattelse er bemærkelsesværdig set i lyset af, at der siden 2001 er tilført flere ressourcer til den offentlige sektor, herunder at der er blevet flere offentligt ansatte.

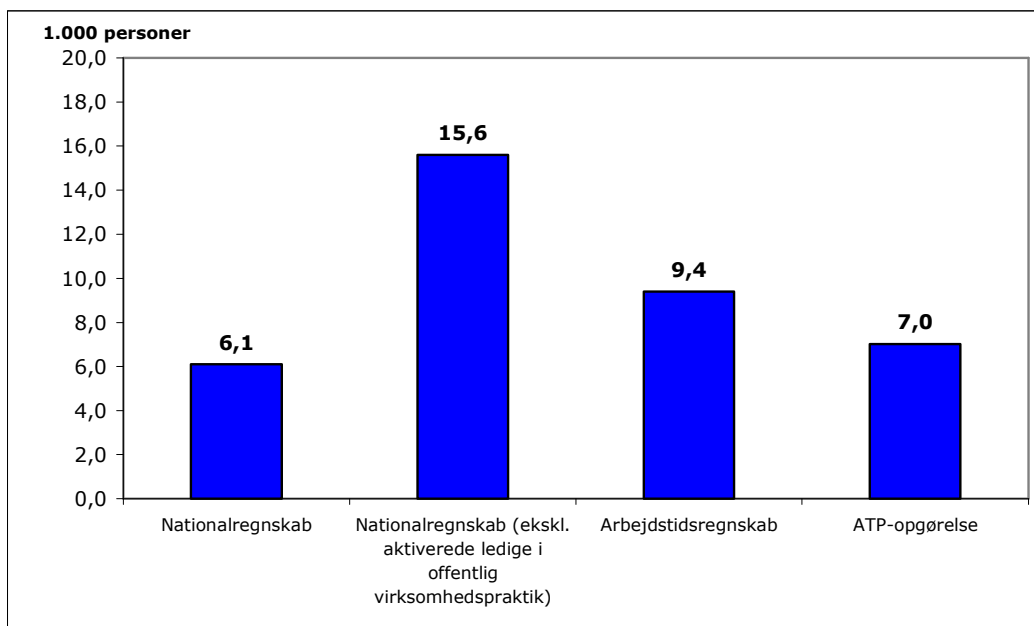
Vækst i offentlig beskæftigelse

Den offentlige beskæftigelse i perioden fra 2001 til 2007 kan opgøres ud fra 3 kilder: Arbejdstidsregnskabet, nationalregnskabet samt ATP-statistikken. Alle 3 statistikker viser en vækst i den offentlige beskæftigelse. Ud fra disse kilder er den offentlige beskæftigelse vokset med mellem 6.100 og 15.600 personer fra 2001 til 2007, jf. CEPOS-notatet "Den offentlige beskæftigelse er vokset under VK-regeringen"¹. Ud fra ATP-statistikken fremgår det, at det er amter og kommuner, der har oplevet væksten. Det er kommuner og amter, der leverer den borgernære service (ældrepleje, folkeskole, børnepasning, sundhed etc.). Derimod har staten haft faldende beskæftigelse. Staten står bl.a. for mange administrative opgaver, jf. CEPOS-notat "Den offentlige beskæftigelse er vokset under VK-regeringen"²

¹ Se CEPOS-notat: "[Den offentlige beskæftigelse er vokset under VK-regeringen](#)", april 2008

² Se CEPOS-notat: "[Den offentlige beskæftigelse er vokset under VK-regeringen](#)", april 2008

Figur 1. Udvikling i antal offentligt beskæftigede fra 2001-2007. Forskellige opgørelser.

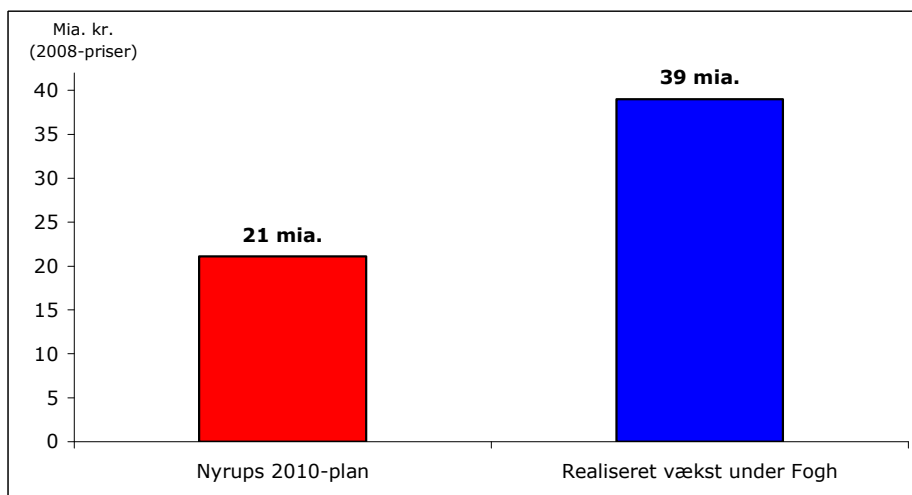

Kilde: Danmarks Statistik, CEPOS-notat "Den offentlige beskæftigelse er vokset under VK-regeringen"

Vækst i det offentlige forbrug på 39 mia.kr.

Ses der på ressourcetilførslen opgjort i mia.kr. (faste priser), er det offentlige forbrug fra 2001 til 2007 vokset med 39 mia.kr. Det er ca. 18 mia.kr. mere end det, Nyrup-regeringen lagde op til, at den offentlige sektor skulle vokse fra 2001 til 2007 (der var planlagt en vækst på 21 mia.kr.). Med andre ord har VK-regeringen præsteret en vækst i det offentlige forbrug fra 2001 til 2007, der er ca. 85 pct. større end det, Nyrup-regeringen lagde op til for perioden fra 2001 til 2007. Måles det offentlige forbrug i pct. af BNP, er der tale om en stigning fra 25,7 pct. af BNP i 2001 til 25,9 pct. af BNP i 2007. Det bemærkes, at BNP i 2007 vurderes at ligge højere end det strukturelle niveau som følge af flere års højkonjunktur. Det offentlige forbrug målt i forhold til et konjunkturrenset BNP vil således ligge højere end 25,9 pct. af BNP (da det konjunkturrensede BNP vil være lavere).

Figur 2. Realiseret vækst i offentligt forbrug under Fogh i forhold til Nyrups 2010-plan.

Kilde: Danmarks Statistik samt "En holdbar fremtid - Danmark 2010", Finansministeriet januar 2001

I perioden fra 2001 til 2007 er der blevet flere brugere af den offentlige sektor, svarende til et træk på det offentlige forbrug på gennemsnitligt ca. 0,2 pct. årligt³. Dette er betydeligt mindre end realvæksten i det offentlige forbrug i perioden på gennemsnitligt 1½ pct. om året. Dermed er udgiftsstandard pr. bruger vokset.

Som anført er det bemærkelsesværdigt, at danskerne har den opfattelse, at der er skåret ned i antallet af offentligt beskæftigede under Fogh-regeringen, selvom der er tilført ekstra ressourcer til den offentlige sektor (hvad enten det opgøres i antal ansatte, det offentlige forbrug opgjort i milliarder kroner, udgiftsstandard pr. bruger eller det offentlige forbrugs andel af BNP).

Der kan være forskellige forklaringer på dette gab mellem den oplevede udvikling og stigningen i de offentlige ressourcer:

- 1) De marginale kroner, der anvendes i den offentlige sektor, giver ikke meget nytte for brugerne. Med andre ord kan der være tale om ineffektiv ressourceudnyttelse. Nyttéværdien af den marginale udgiftsvækst er ikke så velbelyst. Finansministeriet udarbejdede i Budgetredegørelse 2001 et skøn for væksten i produktiviteten i den offentlige sektor i perioden 1990-2000. Analysen viste et fald i produktiviteten på 10 pct. De økonomiske vismænd fandt i en analyse i 2004⁴, at produktiviteten har været stagnerende til svagt faldende fra 1992-96 til 1997-2002 i dele af den offentlige sektor.
- 2) Befolkningen ønsker øget service på de tunge velfærdsområder, bl.a. fordi mange af ydelserne er gratis-ydelser. Og selv om der er tilført ressourcer svarende til udvikling i BNP, kan borgerne godt ønske mere. Gabet mellem denne efterspørgsel og budgetterne kan fejlagtigt blive opfattet som en nedskæring.

Den stigende efterspørgsel efter velfærdsservice kan håndteres på forskellig vis:

- 1) Den offentlige sektor rationaliseres, hvilket kan frigøre ressourcer til velfærdsservice. Det kan ske ved at høste stordriftsfordele på fx administrationsområdet i forbindelse med kommunesammenlægninger. Og det kan ske ved at konkurrenceudsætte den offentlige sektor. Christoffersen, Paldam & Würtz (2007)⁵ har ved gennemgang af videnskabelige undersøgelser af effektivitet i private og offentlige virksomheder fundet, at private virksomheder på konkurrencemarkeder er 20-30 pct. mere effektive end offentlige monopoler.
- 2) Politikerne meddeler, at der er grænser for, hvad den offentlige sektor kan levere. Fx kan det nuværende serviceniveau anses for en basispakke. Når borgerne vil have et udbygget serviceniveau, må de selv betale for det og gerne på det private marked, da private virksomheder på konkurrencemarkeder erfaringsmæssigt er mere effektive end offentlige monopoler. Alternativt kan den øgede efterspørgsel håndteres ved 100 pct. brugerbetaling. Dermed undgås forhøjelse af skattesatser, der forvrider arbejdsudbuddet. Der bør i den forbindelse generelt åbnes op for konkurrence fra private virksomheder, hvor den offentlige sektor har monopol og finansierer sig ved brugerbetaling.

³ Finansministeriet

⁴ Dansk Økonomi, forår 2004, Det Økonomiske Råd

⁵ Christoffersen, Henrik, Martin Paldam & Allan H. Würtz (2007). Public versus private production and economies of scale. *Public Choice*, Vol. 130, pp. 311-328.